

Älykkyyden vaikutus koulumenestykseen

Millä tavoin älykkyys
vaikuttaa
koulumenestykseen?



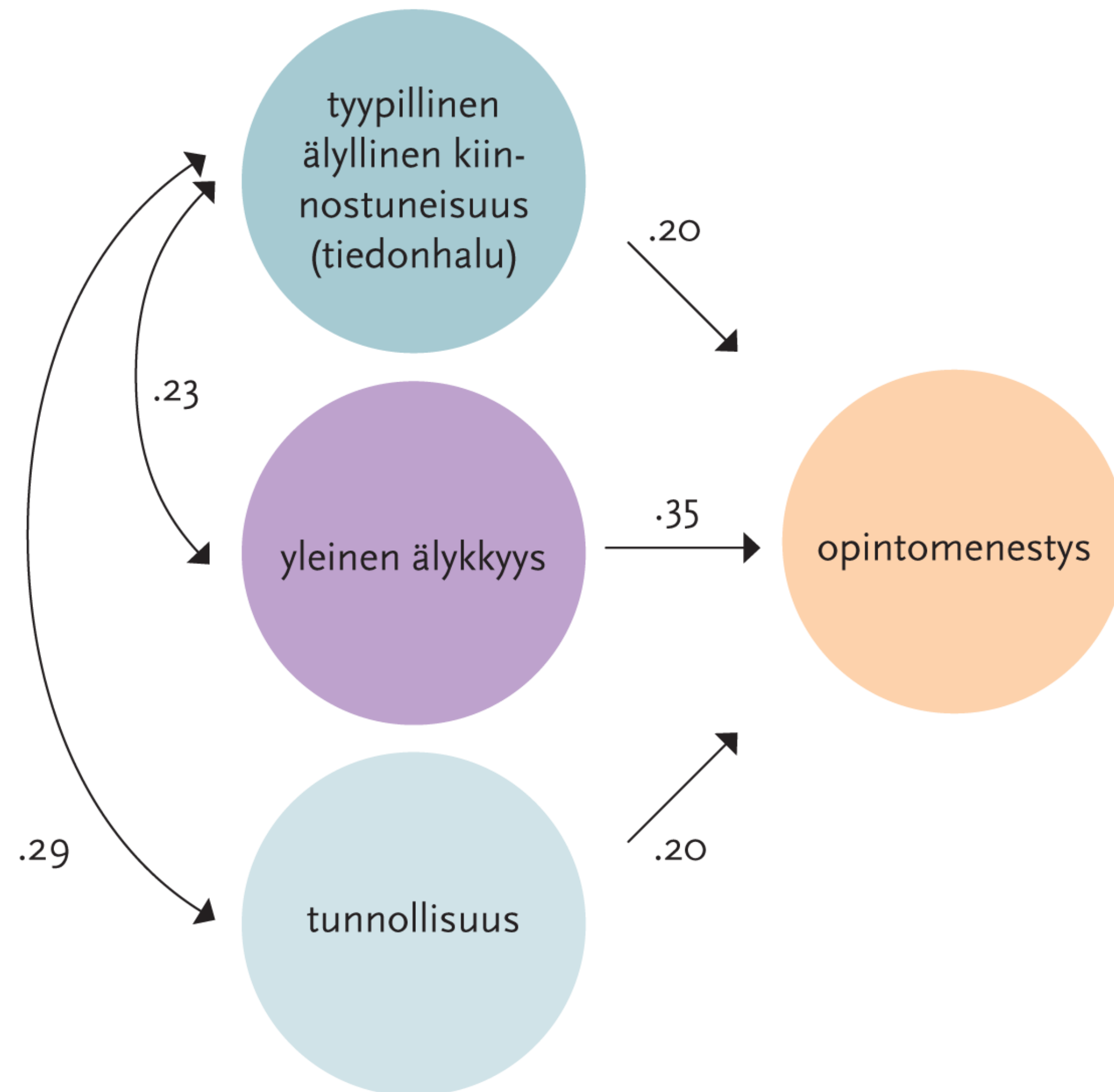
OIVALLUS

5

11. Älykkääseen toimintaan vaikuttavia tekijöitä



Älyllinen kiinnostuneisuus, persoonallisuus ja opintomenestys



Kuvaaja esittää yleisen älykkyyden, tiedonhalun, tunnollisuuden ja opintomenestyksen välisiä suhteita (von Stumm, Hell ja Chamorro-Premuzic 2011). Kaksisuuntainen nuoli merkitsee korrelaatiota kahden tekijän välillä ja nuolen vieressä oleva luku korrelaation suuruutta. Yksisuuntainen nuoli ja sen vieressä oleva luku taas kuvaavat syy-yhteyttä.



Älykkyyteen vaikuttavat tekijät

- Vaikka älykkyyys on periytyvää, monet psyykkiset ja sosiaaliset tekijät muokkaavat älykkyyden taustalla vaikuttavien geenien ilmentymistä.
- Aivot muovautuvat koko elämän ajan. Esimerkiksi perheen sosioekonominen asema ja koulutus vaikuttavat älykkyyden kehittymiseen.



Älykkyys, sisäiset mallit ja vuorovaikutus

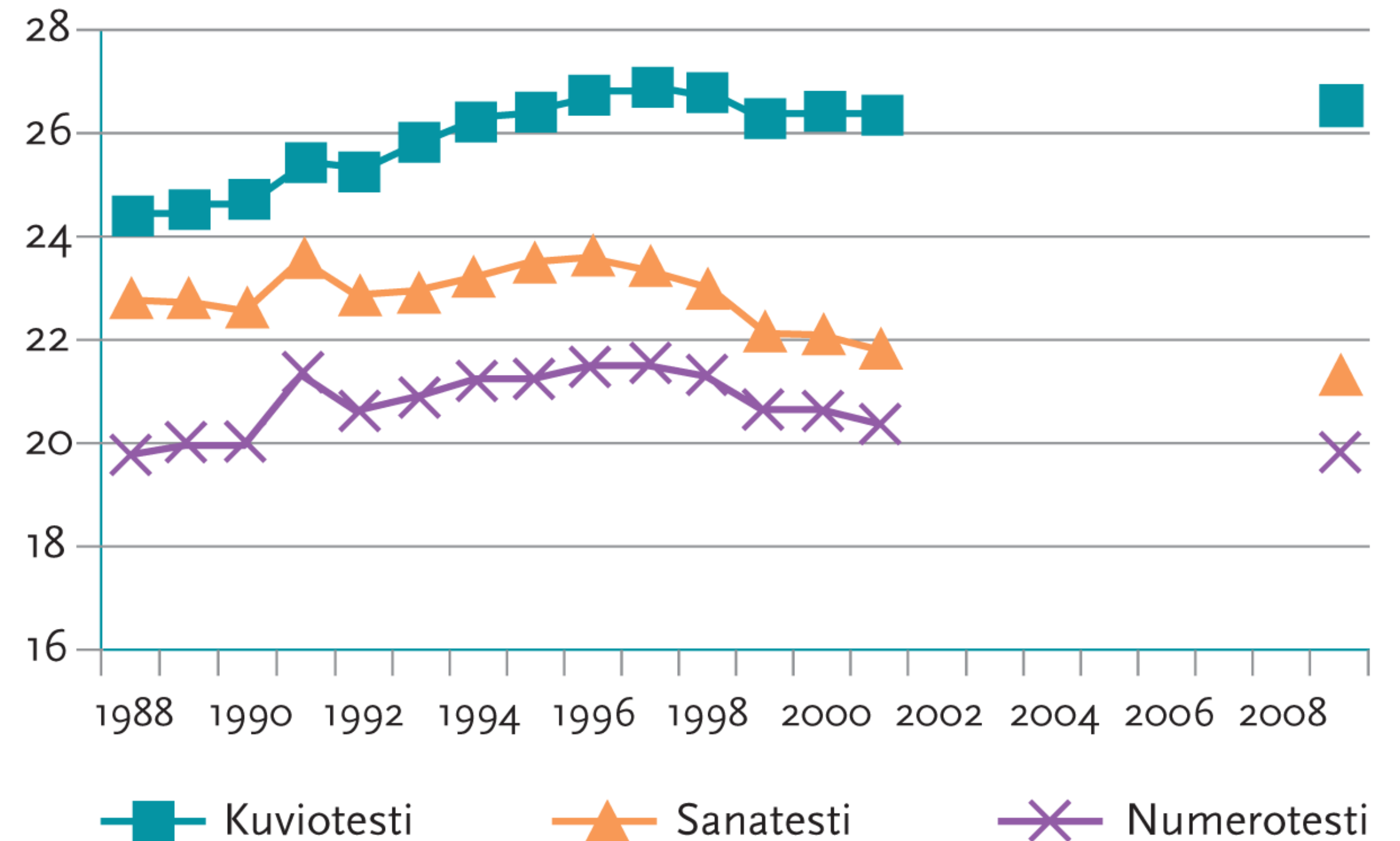
- Älykkyyttä koskevia ajatusmalleja on kahdenlaisia, pysyviä ja muuttuvia.
- **Pysyvän älykkyysuskomuksen** mukaan älykkyyttä ei voi kehittää, kun taas **muuttuvan älykkyysuskomuksen** mukaan sitä voi kehittää.
- Uskomukset vaikuttavat siihen, miten ihminen toimii kohdatessaan haasteita. Pysyvään älykkyyteen uskova voi luovuttaa nopeammin kuin sellainen, joka uskoo pystyvänsä kehittymään älyllisesti.

Älykkyys, sisäiset mallit ja vuorovaikutus

- Monet uskomukset ja sisäiset mallit voivat vaikuttaa tiedostamattamme merkittävästi kognitiiviseen suoriutumiseen.
- Esimerkiksi **stereotypiauhka** tarkoittaa kulttuurissa vallitsevaa jotakin ihmisryhmää koskevaa kielteistä stereotypiaa, joka on eräänlainen itsensä toteuttava ennuste.
- Ryhmä, jota kielteinen stereotypia ei koske, taas saa positiivisen **stereotypiaedun**.
- Esimerkiksi ennakkoluulot tyttöjen matematiikan osaamattomuudesta heikentävät tyttöjen ja vastaavasti parantavat poikien suoriutumista.

Flynnin ilmiö

- **Flynnin ilmiöllä** tarkoitetaan sitä, että väestön älykkyytestien tulokset ovat jatkuvasti parantuneet.
- Muutamissa korkean elintason maissa, esimerkiksi Suomessa, älykkyyssosamäärät ovat kuitenkin kääntyneet laskuun 1990-luvun puolivälistä alkaen (negatiivinen Flynnin ilmiö).
- Mistä tämä voisi johtua?



Lähde: Dutton ja Lynn 2013.

Kuvaajan tutkimusaineistona on varusmiespalveluksen aloittavien tekemä soveltuvuuskoe, Peruskoe 1, (1988–2009), jonka on tehnyt noin 25 000 alokasta vuosittain.

Palauta mieleen

- Minkälaiset psyykkiset tekijät ja ympäristötekijät vaikuttavat älykkyyteen?
- Miten kognitiivista suoriutumista voisi parantaa?